

Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai

Dėl teisės viršenybės principo užtikrinimo skiriant Lietuvos Respublikos teisingumo ministrą

2026 m. liepos 3 d., Vilnius

Gerbiamas Prezidente,

Mes, žemiau pasirašiusios nevyriausybines organizacijos, kreipiamės į Jus ragindamos neskirti Ritos Tamašunienės kandidatūros į Lietuvos Respublikos teisingumo ministrės pareigas.

Norime pabrėžti, kad šis kreipimasis nėra susijęs su politinėmis diskusijomis dėl partnerystės instituto. Tai – teisės viršenybės, pagarbos Konstitucijai ir teismų nepriklausomumui klausimas.

Teisingumo ministras privalo būti asmuo, kurio veikla nekelia abejonių dėl įsipareigojimo vykdyti įsiteisėjusius teismų sprendimus ir gerbti Konstitucinio Teismo jurisprudenciją. Vis dėlto pastarųjų metų ministrės veikla rodo priešingą tendenciją. Artėjant Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai, šios ministrės veiksmai neabejotinai darys žalą šaliai įvaizdžiui.

Teisingumo ministerija, vadovaujama ministrės Ritos Tamašunienės, sistemingai skundė teismų sprendimus dėl partnerystės santykių pripažinimo, nors šie sprendimai buvo priimti vadovaujantis Konstitucinio Teismo išaiškinimu. Ministerijos skundai jau atmetami apeliacine tvarka, tačiau net ir įsiteisėję teismų sprendimai nėra vykdomi – partnerystę pripažinusių teismų sprendimų pagrindu santykiai valstybės registruose ir toliau neregistruojami.

Dėl tokios praktikos piliečiai yra priversti kreiptis į antstolius, o valstybei jau priteisiamos baudos ir kompensacijos už teismų sprendimų nevykdymą. Teisingumo ministerija yra institucija, kurios misija – stiprinti teisinę valstybę, o ne ieškoti būdų vilkinti teismų sprendimų įgyvendinimą. Todėl susiklosčiusi situacija kelia pagrįstą abejonių, ar dabartinė ministerijos politinė vadovybė gali tinkamai vykdyti jai Konstitucijos pavestą misiją.

Teisės viršenybė yra esminė šeimoms — ji užtikrina aiškias taisykles ir teisingą apsaugą, didina šeimų saugumo jausmą. Kai įstatymai taikomi nuosekliai ir skaidriai, žmonės labiau pasitiki valstybe ir jos institucijomis. Toks pasitikėjimas skatina atsakingą šeimos planavimą: šeimos drąsiau priima ilgalaikius sprendimus susilaukti ir auginti vaikus, žinodamos, kad jų teisės ir gerovė bus ginamos.

Lietuvos Respublikos Prezidentui Konstitucija suteikia ypatingą vaidmenį formuojant Vyriausybę ir užtikrinant, kad aukščiausias vykdomosios valdžios pareigas eitų asmenys, kurių veikla stiprina visuomenės pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis. Teisingumo ministerija, nevykdydama teismo sprendimų, susilpnino pasitikėjimą demokratija ir veikiančiomis institucijomis, padarė žalą valstybei.

Atsižvelgdami į tai, raginame:

1. Neskirti Ritos Tamašunienės į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro pareigas.
2. Siekti, kad Teisingumo ministerijai vadovautų asmuo, kurio profesinė ir politinė veikla nekelia abejonių dėl pagarbos Konstitucijai, teismų sprendimų privalomumui ir teisės viršenybės principui.

Esame įsitikinę, kad teisingumo ministro pareigas turi eiti žmogus, kuris gina teisę net tada, kai teismų sprendimai yra politiškai nepatogūs. Teisinėje valstybėje teismų sprendimų vykdymas negali priklausyti nuo politinių įsitikinimų ar ideologinių nuostatų. Tai yra pamatinis konstitucinis principas, nuo kurio priklauso visuomenės pasitikėjimas valstybe.

Tikimės, kad priimdamas sprendimą dėl būsimos teisingumo ministro kandidatūros Jūs pirmiausia vadovausitės Konstitucijoje įtvirtintu teisės viršenybės principu ir būtinybe užtikrinti visuomenės pasitikėjimą Lietuvos teisine sistema.

Pagarbiai,

Martynas Norbutas, Lietuvos jaunimo centro direktorius

Žmogaus teisių organizacijų koalicija, kurią sudaro 13 žmogaus teisių srityje dirbančių organizacijų:

Diversity Development Group
Labdaros ir paramos fondas „Frida“
VšĮ Humanistinių idėjų ambasadoriai (HIA)
Įvairovės edukacijos namai
Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė
Lietuvos žmogaus teisių centras
VšĮ Lygių galimybių plėtros centras
Nacionalinė LGBT* teisių organizacija LGL
„Padėk pritapti“
VšĮ „Psichikos sveikatos perspektyvos“
Romų visuomenės centras
Tolerantiško jaunimo asociacija
Žmogaus teisių stebėjimo institutas

Skeptikų draugija
Ribologija
Atviros Lietuvos fondas
Šeimų asociacija
Socialinių investicijų valdymo centras
Susivienijimas Žali.LT